

บทที่ ๑

บทนำ

ความสำคัญของการนำสินค้าเข้าและการส่งสินค้าออก

การนำสินค้าเข้าและการส่งสินค้าออก เป็นวิธีการทางการค้าระหว่างประเทศ อันก่อให้เกิดการแบ่งแยกแรงงาน ทำให้แต่ละประเทศผลิตสินค้าที่ประเทศของตน มีต้นทุนการผลิตที่ได้เปรียบแล้วนำไปจำหน่ายเพื่อแลกเปลี่ยนกับสินค้าจากประเทศอื่น ที่ผลิตได้ควยต้นทุนการผลิตที่ต่ำกว่า ทำให้ประชาชนของประเทศต่าง ๆ มีสินค้าอุปโภคบริโภคในราคาถูกลงตามที่ต้องการ อย่างอุดมสมบูรณ์ เป็นผลให้มาตรฐานการครองชีพของประชากรสูงขึ้น ถ้าหากไม่มีการค้าระหว่างประเทศกันแล้ว ทุกประเทศย่อมต้องให้ระบบเศรษฐกิจแบบพึ่งตนเอง (Economic self-sufficiency) ทำให้ต้องผลิตสินค้าทุกอย่างด้วยตนเอง และสินค้าบางอย่างอาจจะต้องผลิตด้วยต้นทุนการผลิตที่สูง

การนำสินค้าเข้าและการส่งสินค้าออก มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อเศรษฐกิจของประเทศ ต่อรายได้ของผู้ผลิต และต่อมาตรฐานการครองชีพของประชาชน ประโยชน์ของสินค้าออกที่มีต่อเศรษฐกิจของประเทศอาจจำแนกได้เป็นข้อ ๆ ดังนี้

๑. สินค้าออก ช่วยเพิ่มพูนรายได้ของผู้ผลิต และช่วยให้ผู้ผลิตจำหน่ายสินค้าที่ผลิตได้ในราคาที่เหมาะสม สินค้าที่สำคัญของประเทศไทยหลายอย่าง ต้องพึ่งตลาดต่างประเทศมากกว่า ๕๐% อาทิเช่น ยาง ดีบุก ปอ ข้าวโพค เมล็ดคละหุง และเกลือ หากการส่งสินค้าออกเหล่านี้ต้องหยุดชะงักลง ผู้ผลิตสินค้าเหล่านี้จะต้องได้รับความกระทบกระเทือนอย่างหนัก เพราะจะจำหน่ายสินค้าไม่ได้

๒. สินค้าออกมีความสัมพันธ์ต่อภาวะการค้าและเศรษฐกิจของประเทศ กล่าวคือ ในระยะที่มีการส่งสินค้าออก รัฐบาล ผู้ผลิต พ่อค้า และประชาชน ก็จะมีรายได้มาก ภาวะการค้าและเศรษฐกิจของประเทศก็เจริญรุ่งเรือง แต่ในระยะใดที่มีการส่งสินค้าออกตกต่ำ รายได้และอำนาจซื้อของ

ประชาชนก็จะพลอยตกต่ำไปด้วย เมื่อการค้าขายเซา ธุรกิจในด้านอื่น ๆ เช่น การธนาคาร การขนส่ง ก็จะพลอยกระทบกระเทือนไปด้วย อาจทำให้ภาวะเศรษฐกิจหดตัว (Recession) และกลายเป็นภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ (Depression) ได้

๓. สินค้าออกทำให้มีอำนาจซื้อหรือเงินตราต่างประเทศ สำหรับซื้อสินค้าที่ต้องการหากไม่มีการส่งสินค้าออก ก็จะไม่มีความจำเป็นที่จะต้องมีเงินตราต่างประเทศสำหรับซื้อสินค้าที่ต้องการ หรือถ้ามีการส่งสินค้าออกน้อยลง อำนาจซื้อ ก็จะลดน้อยลงตามไปด้วย แม้ว่าเราอาจจะกักตุนเงินตราต่างประเทศมาใช้ได้ ถ้าไม่มีการส่งสินค้าออกอย่างเพียงพอ ก็ย่อมไม่มีเงินตราต่างประเทศมาใช้ขาดดอกเบี้ยและเงินกู้

๔. สินค้าออกเป็นที่มาแห่งรายได้ของรัฐบาล ในปีหนึ่ง ๆ ประเทศไทยได้รับรายได้จากภาษีอากร เป็นเงินมากกว่าร้อยละสาม ในปีงบประมาณ ๒๕๑๕ และ ๒๕๑๖ รัฐบาลได้รับรายได้จากอากรขาออก เป็นเงิน ๒๐๒ และ ๔๖๓ ล้านบาท ตามลำดับ

รัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญของการส่งสินค้าออกดังกล่าว ดังนั้นในแผนการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๑๕ - ๒๕๑๙) รัฐจึงได้กำหนดแผนงานในการส่งเสริมการส่งสินค้าออกดังนี้^๒ คือ

๑. ปรับปรุงอุตสาหกรรมค้าเสียเปรียบให้ลดลง โดยการส่งเสริมสินค้าขาออก ทั้งทางค้ากันและอุตสาหกรรม ตลอดจนส่งเสริมบริการต่าง ๆ ที่นำรายได้มาสู่ประเทศ กำหนดเป้าหมายของการส่งสินค้าออกให้เพิ่มขึ้น

๒. จัดช่วยเหลือผู้ผลิต ให้จำหน่ายสินค้าได้ในราคาที่เหมาะสม

๓. ส่งเสริมระบบการตลาดและการค้า ให้เป็นไปอย่างมีระเบียบและมีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันการเอารัดเอาเปรียบของคนกลาง

๔. ส่งเสริมตลาดการค้าของสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรม ทั้งภายในและภายนอกประเทศ

^๒ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ, แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๑๕ - ๒๕๑๙) (นครหลวงกรุงเทพมหานครธนบุรี : โรงพิมพ์สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี, ๒๕๑๕), หน้า ๓๐๕.

ให้กว้างขวางและมีเสถียรภาพยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งแสวงหาตลาดต่างประเทศเพิ่มเติม และขยายปริมาณขายในตลาดที่มีอยู่แล้ว

๕. ส่งเสริมให้คนไทยประกอบการค้า ให้เป็นอาชีพที่เป็นลำเป็นสัน

๖. ประสานงานด้านการจำหน่าย กับการผลิตให้ใกล้ชิดยิ่งขึ้น เพื่อเร่งรัดการเพิ่มผลผลิตเกษตร โดยเฉพาะประเภทที่มุ่งเร่งรัดเพื่อการส่งออก

อย่างไรก็ดี การส่งสินค้าออกและการนำสินค้าเข้าเป็นของควบคู่กัน แมว่ารัฐจะไม่มีแผนงานเพื่อการนำสินค้าเข้า เพราะเนื่องจากขณะสถานการณ์ของประเทศไทย ต้องประสบกับปัญหาการขาดดุลการค้าและการชำระเงิน แต่รัฐก็ได้มีมาตรการห้ามการนำสินค้าเข้าอย่างเด็ดขาดเพียงแต่มีมาตรการในการลดการนำเข้าสำหรับสินค้าซึ่งไม่จำเป็นแก่การครองชีพของประชาชนส่วนใหญ่เท่านั้น ทั้งนี้เพราะการนำสินค้าเข้ายังมีประโยชน์ต่อเศรษฐกิจของประเทศไทย คือ

๑. สินค้าเข้าช่วยให้ประชาชนของประเทศ มีสินค้าอุปโภคบริโภคใช้อย่างอุดมสมบูรณ์ ในราคาที่ถูกลง ทำให้ประชาชนมีการกินที่อยู่ดี และมาตรฐานการครองชีพสูงขึ้น สินค้าบางอย่างเราผลิตเองไม่ได้ แต่การค้ากับต่างประเทศ จะช่วยให้เราได้สินค้านั้นมาใช้

๒. สินค้าที่นำเข้า นอกจากสินค้านิโคมซึ่งนำเข้ามาบำบัดความต้องการโดยตรงแล้ว ยังมีสินค้าประเภททุน เช่น เครื่องมือ เครื่องจักร และวัตถุดิบ สินค้าประเภททุนเหล่านี้ จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ หรือกำลังการผลิตของประเทศให้เพิ่มพูนยิ่งขึ้น นับเป็นสินค้าที่มีความสำคัญซึ่งแก่การพัฒนาเศรษฐกิจ

๓. สินค้าเข้าเป็นที่มาแห่งรายได้ที่สำคัญของประเทศ เพราะอากรขาเข้ามีมูลค่าประมาณร้อยละ ๓๐ ของรายได้ของรัฐบาล ในปีงบประมาณ ๒๕๑๕ และ ๒๕๑๖ รัฐบาลได้รับรายได้จากอากรขาเข้าเป็นเงิน ๔,๕๖๔ และ ๕,๐๘๑ ล้านบาท ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เนื่องจากผู้เขียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการนำสินค้าเข้าและการส่งเสริมสินค้าออกของประเทศไทย ดังนั้นในการเขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง วิธีการนำสินค้าเข้าและการส่งสินค้าออกนี้ จึงมีวัตถุประสงค์ของการศึกษาพอสรุปเป็นสาระสำคัญได้ดังนี้ คือ

๑. เพื่อศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับระเบียบพิธีการต่าง ๆ ในการปฏิบัติทางการค้า เพื่อการนำสินค้าเข้าและส่งออก ตั้งแต่การเริ่มดำเนินการ เป็นผู้นำเข้าหรือส่งออก การติดต่อการทำสัญญา และการตกลงซื้อขายกันระหว่างผู้ขายและผู้ซื้อ ตลอดจนการจัดให้ใบเสร็จ เอกสารทางการค้าอย่างสมบูรณ์

๒. เพื่อศึกษาถึงระเบียบพิธีการศุลกากร ในการนำสินค้าเข้าและส่งออก ตั้งแต่การสำแดงรายการในใบขนสินค้า การยื่นเอกสาร การชำระค่าภาษีอากร จนกระทั่งการนำสินค้าออกไปนอกความอารักขาของกรมศุลกากร

๓. เพื่อศึกษาถึงลักษณะกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ ๒๒ ว่าด้วยหุ้นส่วนและบริษัท พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าขาออก พ.ศ. ๒๕๐๓ พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๔๖๕ พระราชบัญญัติควบคุมการส่งออกป่านอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งสินค้าบางอย่าง พ.ศ. ๒๔๘๒ พระราชกำหนดพิทักษ์ศัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๐๓ รวมตลอดถึงพระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา ประกาศคณะปฏิวัติ ประกาศและคำสั่ง ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๔. เพื่อศึกษาถึงนโยบาย การสนับสนุน และการช่วยเหลือของรัฐบาลที่มีต่อการค้าระหว่างประเทศ โดยเฉพาะการส่งเสริมสินค้าขาออก

๕. เพื่อศึกษาถึงหลักเกณฑ์ในการพิจารณาความผิด รวมถึงการลงโทษตามกฎหมาย เมื่อมีการกระทำความผิดในการนำสินค้าเข้าหรือส่งออก และการกระทำอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๖. เพื่อศึกษาถึงปัญหาและให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา อันเป็นอุปสรรคต่อการค้าเพื่อการนำสินค้าเข้าและส่งออก

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

ประโยชน์ของการศึกษาถึงวิธีการนำสินค้าเข้าและการส่งออก นอกจากเพื่อประกอบ การศึกษาตามหลักสูตรแล้ว คาดว่าจะได้รับประโยชน์จากการศึกษาสรุปได้เป็นหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

๑. เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ เกี่ยวกับการนำสินค้าเข้าและส่งออก ของ ประเทศ ไทย อันจะเป็นประโยชน์แก่ผู้ต้องการจะประกอบธุรกิจค้านี้ รวมตลอดถึงบุคคลอื่นที่สนใจ และ เกี่ยวข้อง
๒. มุ่งให้เพิ่มปัญหาขั้นมูลฐานอันอาจเกิดขึ้น ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหานั้น ๆ เพื่อให้การนำสินค้าเข้าหรือส่งออก เป็นไปอย่างกว้างขวางและรัดกุมขึ้น
๓. เพื่อให้สอดคล้องกับแผนการพัฒนากิจการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๑๕ - ๒๕๑๘ ในการส่งเสริมการส่งออก
๔. เพื่อจะได้ใช้ผลของการศึกษานี้ ช่วยในการพิจารณาแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ของผู้นำสินค้าเข้าและผู้ส่งออก สำหรับการดำเนินงานของทางราชการและเอกชน อันจะเป็น ประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกแก่การ ประกอบธุรกิจ เช่นนี้ และ เป็นการขยายตลาดต่างประเทศ สำหรับการส่งออก ให้กว้างขวางออกไป

ขอบเขตของการศึกษา

เนื่องจากการประกอบธุรกิจจะต้องอาศัยความรู้ ประสบการณ์ และการตัดสินใจของผู้บริหาร เป็นอย่างมาก ทั้งนี้เพราะสภาพแวดล้อมทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ของแต่ละประเทศไม่ ใต้อยู่นิ่ง ดังนั้นในการศึกษาของวิทยานิพนธ์นี้ จึงเป็นการศึกษาถึงระเบียบพิธีการต่าง ๆ โดย ทั่วไป ทางด้านการค้า การติดต่อค้าขายกับต่างประเทศ การติดต่อกับธนาคาร และหน่วยราชการ ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายที่มีบัญญัติไว้

ขอบเขตของการศึกษาจะจำกัดเฉพาะการนำสินค้าเข้าหรือส่งออก อันเป็นการประกอบ ธุรกิจการค้าเท่านั้น ไม่รวมถึงการนำสินค้าเข้าหรือส่งออก ซึ่งเป็นของใช้ส่วนตัว เอกสิทธิ์ ทางการทูต หรือเพื่อวัตถุประสงค์อื่นใด และเป็นการศึกษาถึงระเบียบพิธีการต่าง ๆ ในปัจจุบัน

เฉพาะข้อมูลต่าง ๆ ที่รวบรวมไว้ ระหว่างวันที่ ๑ มกราคม ถึง วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๑๗ เท่านั้น
อนึ่งแบบฟอร์มต่าง ๆ ให้นำมาแสดงเฉพาะแบบฟอร์มที่ผู้นำเข้าหรือผู้ส่งออก จำเป็นต้องใช้
เท่านั้น สำหรับกรณีที่เป็นปัญหา เช่น การขอแก้ไขรายละเอียดในเอกสารการค้าต่าง ๆ การขอ
อนุญาตปฏิบัติการพิเศษใด ๆ อันอยู่นอกเหนือจากระเบียบพิธีการโดยทั่วไปที่ใกล้ล้าไว้ในวิทยานิพนธ์นี้
ผู้นำเข้าหรือผู้ส่งออกก็อาจต้องใช้แบบฟอร์มคำร้องเพื่อการนั้น ๆ โดยเฉพาะ ทั้งนี้อาจสอบถามได้จาก
ธนาคาร หรือหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องนั้น ๆ ได้

อย่างไรก็ดีแบบฟอร์มต่าง ๆ ที่นำมาแสดงประกอบในที่นี้ ได้รวบรวมมาเฉพาะเท่าที่ได้รับ
ความเอื้อเฟื้อจาก ธุรกิจ ธนาคาร หรือหน่วยราชการบางแห่งเท่านั้น

วิธีการศึกษา

วิธีการศึกษาสำหรับวิทยานิพนธ์นี้ สามารถจำแนกแหล่งที่มาของข้อมูลออกได้เป็น

๑. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้มาจาก

ก. การสัมภาษณ์ (Interview) โดยการสอบถามและสัมภาษณ์ ประมวลข้อคิด
เห็นจากบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ในวงการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ข้าราชการกรมต่าง ๆ ในกระทรวงพาณิชย์
ข้าราชการกรมศุลกากร ตลอดจนพนักงานธนาคารพาณิชย์ และผู้ประกอบการเพื่อการนำสินค้าเข้า
และส่งออก

ข. การสังเกตการณ์ (Observation) โดยการศึกษาการปฏิบัติงานและเข้าร่วม
สัมมนากับบุคคลในหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งทางด้านเอกชน คือ ธุรกิจการค้า ธนาคารพาณิชย์ สภาหอการค้า
แห่งประเทศไทย และหน่วยงานราชการ คือ กรมกองต่าง ๆ ในกระทรวงพาณิชย์ และกรม
ศุลกากร กระทรวงการคลัง

๒. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยการศึกษาค้นคว้าจากหนังสือตำรา
ต่าง ๆ ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ที่เกี่ยวข้องกับวิธีการนำสินค้าเข้าและส่งออก
อันได้แก่ ราชกิจจานุเบกษา พระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา ประกาศและคำสั่งต่าง ๆ ของ
หน่วยราชการ บทความ วารสาร และเอกสารอื่น ๆ ของหน่วยราชการและเอกชน